

LBRIS

We know
books

Rejtő Jenő
A láthatatlan légió

Editura KEDVENC Kiadó
Székelyudvarhely, 2022
ISBN: 978-606-9633-00-7

koponyatetőt, és szagat az ember csontja. Csak már jönne az első pokoli orkán, akkor ismét jó lenne minden. De ez a pállott forróság, homályos sárga színű levegő, bágyasztó déli széliránnyal, ami olyan, mintha egy nyitott kályha ajtaja lehelne az ember arcába, hogy szúr a dobhártya, fáj a tarkó, minden mozdulatnál nyilall és ropog a lapocka, ez elviselhetetlen. Ilyenkor azután az emberben rejülő rombolási düh, ami azt mondja, hogy: „ha már rossz, hát hadd legyen rosszabb” - előszedi a kísértethistóriákat. És kell-e külön, ijesztőbb, borzongatóbb és örökre érthetlenebb szellem-történet a Láthatatlan Légió titkánál?

Ezzel ijesztik a kisgyerekeket az európaiaknál:

- Bújj az ágyba, Bobby! Hallod? A szél olyan, mintha dob peregne. Jön a Láthatatlan Légió! Elviszi a rossz gyerekeket!

Kegyetlen őrmesterek ha eltűnnek, akkor tudja minden katona, hogy a Láthatatlan Légióba kellett állniuk. Ez úgy történik, hogy éjszaka (de csak a száraz évszak kezdetén, amikor annyit villan az ég, és sohasem dörög) a kegyetlenkedő altisztnél megjelenik egy közlegény. Krétafehér az arca és uniformisa szénfekete. Szeme nincs, csak az üreg bámul úgy, mintha látna belőle. Hosszú sárga ujjai között egy pergamen parancsot ad át, amelyben ez áll:

X. Y... a ...-ik század őrmestere nyomban beöltözik új egyenruhájába, elfoglalja beosztását a Láthatatlan Légióban, ahol a nevezett altiszt nyomban útnak indul, fegyverét, tárgyait és a szívét kiszolgáltatja a küldöncnek. Kelt éjjél után, a világhadsereg főparancsnokságán.

Láthatatlan aláírás

Az őrmester már jól tudja, miről van szó, ellenkezés nélkül átadja a kardját, kabátot cserél, és csak egy nyilallás jelzi, hogy eddigi zubbonyával együtt a szívét is levetette, mert hozzá volt növe a régi uniformishoz. Felveszi a fekete kabátot, a legionárius előírászerű, katonás tisztelettel félreáll, utat nyit az őrmesternek és ez megy le az erődből. Már nem dobog benne semmi. A kapu magától kitarul, és az éjszakai sivatagban par fils de quatre oszlopba fejlődve dermedten áll a kísértetlégió!

Az ör fenn az erődsáncon nyugodtan néz, mintha mit sem látna. Nom du nom... elaludt a gazember. Mégsem, hiszen most mozdul. De hát nem látja, hogy a sivatagban olyan menetoszlop áll amelynek a vége valahol a távoli holdfénybe vész a látóhatár szegélyén?

Két peloton között egy hadnagy áll. Feje ugyan van neki, de ez még rosszabb. Régi halott. Alig van már némi fonnyadt hús az arcán, sima koponyaszerű fején egy-két kőcszerű, asszonyosan hosszú hajszál, ahogy tovább nőtt a sirban!

A szeme mintha gomb lenne: nem mozdul, és a pilla sem rebben. Most egy sipot tesz a szájába. Belefúj. Hang nem jön, de az állókép katonás pontossággal, egyetlen mozdulattal elindul. A merev lovak, a halott kocsisok, az élettelen katonabábuk. Némán mennek, egyenletesen és bizonyára örökké...

2.

Azelőtt azt mondták a légióban az eltűnt, kegyetlen őrmesterre, hogy megölték a katonák és elásták. Ma már tudják, hogy ez dajkamese: a Láthatatlan Légió jött érte. Ez a reális valóság.

A Láthatatlan Légió létezését csak azok nem hiszik el, akik a nagyvárosok európai negyedéből sohasem mozdulnak ki. Igen sok tekintetben olyan emberek elbeszélése is megegyezett, akik nem ismerték egymást, akik Afrika két távoli részében laktak, és mégis szóról szóra úgy adtak elő bizonyos adatokat. Például nem kétséges senki előtt, hogy a Láthatatlan Légió kísértetregrutái fekete napszemüveget viselnek.

Miért állítja ezt Ponson cipész Rabat kikötőjében egybehangzóan Richett csendőr tiszthelyettesei, aki Murzak oázisában szolgál? Ugyancsak megegyeznek még abban is, hogy ezek a kísértetek azonos kivitelű zsebtükröt hordanak zubbonyuk felső zsebében, továbbá minden kísértetnek saját borotvaeszköze van. Ez még kísértetiesebbé tette őket. Mert ha egyszer a fej nem nélkülözhetetlen kellék náluk, akkor miért olyan fontos a borotválkozás? Fej nélkül tudnak kísérteni, de borostásan nem? És milyen oka lehet egy túlvilági hadseregnek arra, hogy a katonák hátizsák helyett jobb kezükben kis laktáskát vigyenek, egyforma fekete színűt?

Hallgassuk meg azonban Kvörenst aki a nagy asztalnál beszél, szokott csendes módján, és többen állva hallgatják, kezükben kártyáikkal, a játékról is megfeledkezve, a nyomasztó légkörű, pipafüstös, borszagú söntésben. Néha, amikor kis szünetet tart a dán, olyan izgatottan lesik a folytatást hogy a nagyon távoli Mektub mecset műezzinjének a hangja is ideszüremlik. „Allah il Allah...”

- Az úgy volt - kezdi vontatottan -, hogy Beni Abbestől délre, az akkoriban még vad Tafilaletnél cirkáltunk vagy két peloton a saidai második század katonái közül. Csupa régi, magamfajta katona. Egy fiatal, gyerekképű hadnagy vezette a patrult. Kölyök volt az egész, érzett rajta a frissen szerzett, írott haditudomány. Hát beportyázzuk az Atlasz déli lejtőjénél a hammada kőbányáját, amerre eltűnt egy Gum; vagy száz tevés tuareg, miután lemészárolták az oázis lakóit. Bresti fiú volt az őrmester, két hadjáratot verkedett végig a sivatagban.

Nyolc éve járta a Szaharát, és mondja ennek a fiúnak, hogy „Nem jól van így, mon commandant... Küldjünk előre felderítőket, és hagyjunk a szoroson kívül két gépfegyverrel egy szakaszt utóvédnek, mert hátra támadnak vagy bekerítenek.” Hát csúnyán lehordta a hadnagy. Hogy ennyi katona akkor sincs veszélyben rongyos arab portyázók ellen, ha bekerítik. Az őrmester hallgatott. Mondom bresti fiú volt és azok nem beszélnek sokat. A közepére sem értünk annak a vacak kőkatlannak, amikor csak elkezd szemközt küszködni sebesen két-három gépfegyver. Tizen készen lettek. Vissza! De az oldalfal egy kiugróján gépfegyverfészekből telegrafálták a tüzet. Nem lehetett keresztáltörni, mert mind ottveszeti volna az ember. Bekerítették! Hát akkor mit tehattünk? Fedeztük magunkat, ahogy lehetett. A hadnagy már ott feküdt szegény, minden tudományával együtt, a bresti őrmester karjában a földön. Vége lett. „Na fiúk - mondja az őrmester -, ha akarjátok, hát nekimegyünk valahol a társaságnak, mert úgy illik, hogy halála előtt egy kissé verekedjék az ember...” Mert ilyen fiú volt. Bresti. Azok mind nagy verekedők. Kardot rántott, és elkiáltotta magát: f mois! Mire mögötte álltunk, már indult is. Legelő! Mi meg utána. Vége volt itt mindennek. Rohantunk a tűzbe és hullottunk.

Egyszer csak felcsendült a trombita. Valami furcsa sohasem hallott, dallamos, zümmögő és mégis éles hangon. Azt fújta, hogy „Fel torreádor.” Megkövülten álltunk. De hiába. Világosan hallatszott, hogy valami furcsa trombitán ezt az ismert zongoraverklis nótát fújják, és a hamma két oldalán légionisták tűnnek fel, fekete kabátban, szuronyos puskával. Ha a trombitájuk nem is volt igazi, a sortüzek ellen nem lehetett kifogás. Most már fordult a kocka. A tuaregek voltak két tűz között. Hajrá! Rohantunk! De a bennszülöttek már nem lóttek ránk, menekülni próbáltak az égből hullott katonaság elől, és megrémültek a halotti, fekete egyenruháktól. Én láttam a trombitást is és esküszöm nektek a legszebb szombati bevételre, hogy színezüst kürtje volt, azon fújta egyre, hogy: „Fel, torreádor!” És hogy verekedtek! Barátom! Nem vagyok bresti fiú, azért érezhettétek sokszor, hogy kemény öklöm van. De ezek! Úgy csapkodtak jobbra-balra a puskaaggal, mintha túskebokrot törnének szét az útjukban.

Aki még élt a tuaregek közül, az itt is ott is menekült a sziklák között. Vége volt a harcnak. Sok jó katona feküdt ott, de alig számított valamit a rengeteg burnusz mellett. Vártuk, hogy megöleljük a bajtársakat, mert akármennyi furcsaság látszott rajtuk, csak legionáriusok voltak.

De most mi történt? Amikor ott álltunk tépetten, sebesülten, és ők lelőtték, agyonverték az ellenséget, nem jöttek le fentről. Sőt. Az ezüstkürtös takarodót fújt. Náluk valószínűleg takarodó.

Mi úgy ismerjük ezt a dallamot, hogy „Nincs szebb az éjféli táncnál... hajlik

a nő, mint a nádszál...”

És a nóta lassan elhalt, eltávolodott, eltűntek. Hohó, mondtuk. Nem úgy van! Csak kezét szorítunk valamelyikükkel. Mi is feimásztunk a hamma szakadékán. Hát ahogy kiértünk, még hallatszott távolból ez a furcsa takarodó, de már szép rendben mentek. Az oszlop elején egy tiszt lovagolt. Öszvérek gépfegyverrel, vöröskeresztes kocsi, egy páncélautó, kis kaliberű ágyúval és végül egy konflis. Igen. Egyfogatú... Ahogy mondom. Cilinderes parádés kocsis ült a bakon, ostor fityeg a kocsilámpa mellett, és egy gebe trappol, mintha csak Párizsban lennének, anno tudomisémben. Így ment a csapat végén, a Szaharában egy század katona és hátul egy konflis. Benne ült a főtsiszt. Ez a sapkáján messziről látszott. Földbe gyökerezett a lábunk! Néhányan keresztet vetettünk. Ilyen nem lehetséges. Most megfordul az egyfogatúban a tiszt. Tábornok! Kiszáll a kocsiból. A kocsis megemeli a kalapját... és esküszöm így volt... szabadra állítja a taxaméteróra zászlóját! Mintha idáig hozta volna a tábornokot, és most új pasasra várna a homokdombok között! A tábornok kiabál valamit, de nem lehet hallani mit, az emberek megfordultak, és ránk szegeztek a fegyverüket. Megértettük, hogy ha továbbmegyünk, sortűz. Álltunk. A tábornok ment tovább, előtte a konflis, a konflis mellett a páncélautó, előtte a század, elszórtan gépfegyveres öszvérek, kocsik. Csak álltunk és a lemenő nap piros porában lassan eltűntek, felszívódtak. Ha nem feküdtek volna ott a halott legionáriusok és bennszülöttek, magunk sem hittük volna...

Csodálkozva álltak. Elfelejtettek lámpát gyújtani.

- Én pedig - szólalt most meg Brison - egészen másutt, messze délen tapasztaltam őket. A szahariánoknál szolgáltam... Adj egy pohár vörösét. Kvörens, de ne tisztán, higítsd valamivel.

Kvörens hátraszólt:

- Két deci vörösbort, három deci rummal higítva.

- Akkoriban - kezdte tempósan Brison, mert közben megszívta jól a pipáját és lenyomogatta a kisujja körmével - a legjobb katonákat a szahariánokhoz osztották be. Ész kellett ide, bátorság, vasszervezet és pár év szolgálat. Dupla zsold járt, mert a sivatagban portyáztunk hónapokig. Fele tevé, fele gyalog és harminc kilométerenként váltás. Skarlát köpenyünk volt és törünk, amit ponyárnak hívnak meg hatlövetű revolver. Karabély nem járt hozzá. A Szahara nyugati felén jártunk, mert a timbuktui karavánutat fosztogatták mindenféle csirkefogók. Azokat lődöztük le. Egyszer üldözőbe vettük a fő csoportot, mert több kis bandából állt a rabló gum, de egy több száz tagú törzs volt a tengelye. Ezt nem bírtuk megsemmisíteni. A gyökerit. Hát besúgja egy szép napon valami vén sivatagi szent, hogy a fő horda

Hudologu beduin vezérrel a Gemla schottnál van lesen. Négy napra vizet veszünk, mert a Gemla schott előtt kút van. Ott megint vehetünk fel úgy, hogy visszafelé is maradjon. A hadnagyunk valóságos sivatagi fenegyerek volt. Nem több huszonöt évesnél, amellett márki, de a legerősebb tevével versenyt menetelt.

Most alaposan megjárattott bennünket. Négy nap múlva már látjuk távol a schott felett gomolygó sópára felhőjét és előtte a két fehér oszlopot, a sivatagi kutat. Hát beduinnak nyoma sincs. De víznek se. Henger alakú mázsás vasdarabokat dobáltak be a kútba, úgyhogy elzárták a vizet. Egy utászcsapat talán megtisztíthatja nagy nehezen, de a könnyű felszerelésű szaharián csak verekedni tud. Hogy honnan hozták ide ezt a sok vasat, azt nem tudom, de szép teljesítmény volt és pokoli eszme. A vénember, aki „besúgónak” tette magát, bizonyára a cinkosuk volt. Később felkerestük hogy személyesen érdeklődjünk nála, de eltűnt. No, mondom a hadnagnak, a mi kis csapatunk nem portyázik már többé. Egy napra elegendő vizünk ha volt talán. Aszondja a hadnagy, hogy fogjam be a pofámat, mert karikára kötöt. Hát befogtam. Mít lehet tenni? Amit a tiszt határozott. Okosan. Az egyetlen lehetőség volt. Igen nyomorúságos, cseppet sem biztató: erőltetett iramban negyedréssz vízadaggal a nagy schotton át, három nap alatt elérni Bangaveillo oázist. Nekivágtunk. Második napon már néhány halottunk volt, kettő megőrült. Szörnyű, na. Nem mondom el újra. A sós mocsárban tévelyegtünk, töredezett alattunk a vékony réteg, ha leléptünk az ösvényről, és összevagdosta a tevék patáját a só, hogy sorba lődözünk agyon az állatokat. Szembejött a déli légáramlás, és hajtotta a zörgő, fehér sőt. Vége. Elvesztünk. Egy csepp vizünk sem volt és előttünk a messzi schott. A hadnagy pihenést vezényelt. „Fiúk - mondta - , a kórházzsekreányben van néhány üveg szesz, azt elosztjuk, mint jó testvérek. Derék gyerekek voltak, és azt hiszem, én sem lehettem nagyon rossz felettes. Ha mégis így volt, hát bocsássatok meg, mert mi már itt fogunk maradni ebben az örökös garnizonban.” Mondtuk a hadnagnak, hogy jó fiú volt és igen szerettük, mert úgy is van. Nem a szelíd tisztet szereti a baka, hanem a kemény, de igazságost. Hát egy gyűszűnyi rum, meg ilyesmi jutott mindünkre, és letáboroztunk. Egyet aludni a nagy, örökös szunnyadás előtt nem árt. De alighogy állt a sátor, és felraktuk a tábor köré az előírás szerinti méteres kőfaiat, hát halljuk a légiindulót!

- Nem valami dalt? - kérdezte valaki. - Hiszen Kvörens azt mondta, hogy ezüsttrombitán mondén nótákkal közeledett a Láthatatlan Légio.

- Nem. Ezek szabályszerű indulóval jöttek.

- Semmi furcsa sem volt? - faggatta az újonc, aki kísértetiest várt.

- Rendes indulót trombitáltak?

- Hát ez volt a fura. Az induló rendes volt, de nem trombitáltak. Hanem harmonikázták! Ilyet még ki látott? Húzó harmonikán játszották, mint az udvari énekesek. Azt hittük, álmodunk, vagy meghaltunk már. Egyszer csak az ösvényen halvány fény imbolyog az éjszakában, mintha lidérc lenne, de valami zörgés kíséri. Hát egy konflis jön! A lámpája világít. A hadnagy belemarkol a karomba, hogy szinte felkiáltok, és azt mondja ámuítan: „Vén rabló... te is... úgy látod... hogy ott egy bérkocsi?... És hallasz harmonikát...?” „Igen, mon commandant” - hebegtem. És már látszik a bakon az aranygombos libéria, a címeres cilinder. Egy bérkocsi! Mögötte menetoszlop, és a kocsiban egy teljesen kopasz, monoklis kísértet! Most látom hogy a konflis előtt lépdei valaki. Nem kellett nagyon sietnie, hogy a gebe ne hágjon a sarkára. Ez a vezetőjük. És, barátom, éppen jön fel a hold. Hát legalább egy század menetel az ingovány ösvényén. Öszvérekkel, páncélaútóval, fekete uniformisban, de tisztára légiósok, és köztük egy káplár a nyakában harmonika lóg. Elöl egy ember, mintha zsákban lenne, nyakig gombolt ruhában. Félelmetes volt. A kocsis meglát bennünket és megáll. A konflisból egy...

- Tábornok szállt ki - folytatja izgatottan az újonc.

- Fenéket. Hiszen ez volt az örület. A konflisból, gyönyörű tengerésziszti karddal, egy tűzoltó főparancsnok lép le, néhány frankot ad a kocsisnak, ez felcsapja „szabad”-ra a zászlót. A tűzoltó monoklival van, és azt vezényli hátra: „Rien ne va plus!” Erre mintegy kommandóra megáll a század. Hallottátok már ezt a vezénylést?! Odajön mosolyogva a hadnagyomhoz, de csak mintha az Opera előtt találkoznának: „Adj Isten - mondja -, nincs véletlenül valami illusztrált lapjuk kéznél?” A hadnagyban van humor, azt feleli: „Nincs ilyesmink. Mi ugyanis épp szomjan halunk.” Az örült tűzoltó, a hazajáró konflis utasa élénken mosolyogva mondja: „Á, csakugyan? Sivatagi kaland, érdekes... érdekes... Nem innának valamit?” Képzeltetik! Lihegve álltunk ott, és minden erőnkre szükség volt, hogy ne rohanjuk meg őket, mint a barmok, egy ital vízért. Ez meg, mintha kaszinóban lennének, azt mondja: „Mit parancsolnak: bort, sört, whiskyt? Jégbe hűtve vagy csak úgy?” Igen, barátaim. Ha valaki nem hisz a Láthatatlan Légióban, mondjátok meg neki, hogy én ittam a sörüket, ettem a konzervjüket. A század némán, mozdulatlanul állt, csak a páncélüteg működött: ott volt beépítve egy hatalmas frizsiderjük. Hordókat szedtek le, ettünk, ittunk. A tűzoltó karórájára néz, és int a kocsisnak. Ez lecsapja a zászlót, ő beül, és kivont karádal vezényel: „Faites vos jeux!” Mire indulnak. A hadnagy eddig evett és ivott, most a kocsi után siet: „Kik maguk?” - „Nem tesz semmit - feleli hülyén a tűzoltótiszt -, nem is fontos.”

És ott mennek el dübörögve. Nem tartottuk őket fel.